

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра садово-паркового господарства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Ірина ПУШКА

12 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність: 206 Садово-паркове господарство

Освітня програма: Садово-паркове господарство

Факультет: лісового і садово-паркового господарства

Умань – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Ландшафтна архітектура» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» освітньої програми «Садово-паркове господарство». Умань : УНУС, 2024. 19 с.

Розробник: Михайло ОСІПОВ, к. с.-г. наук, доцент

Михайло ОСІПОВ

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри садово-паркового господарства
Протокол від 31 липня 2024 року № 18

Завідувачка кафедри садово-паркового господарства

Юлія ВЕЛИЧКО

31 липня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства

Протокол від 12 серпня 2024 року № 1.

Голова

Михайло ШЕМЯКІН

12 серпня 2024 року

© УНУС, 2024 рік

© Осіпов М. Ю., 2024 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів: ECTS – 7	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»	Рік підготовки:	
		3-й	4-й
Семестр			
6-й		7-й	
Лекції			
Змістових модулів – 4	Освітній рівень: бакалавр Освітня програма: «Садово-паркове господарство»	20 год.	28 год.
Загальна кількість годин – 210		Практичні	
		24 год.	32 год.
Тижневих годин у 6-му семестрі для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2;		Самостійна робота	
		46 год.	60 год.
тижневих годин у 7-му семестрі для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Вид контролю: залік, екзамен		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Ландшафтна архітектура» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва від 11.07.2024 р.

Навчальна дисципліна «Ландшафтна архітектура» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Садово-паркове господарство» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 206 Садово-паркове господарство галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів цілісного розуміння теоретичних основ і практичних аспектів ландшафтної архітектури, а також розвиток їхньої здатності до ефективного проєктування, управління та збереження ландшафтних об'єктів. Курс спрямований на набуття навичок інтеграції наукових знань і професійної практики з урахуванням екологічних, естетичних та функціональних вимог, що є ключовим для створення стійких, гармонійних і довговічних ландшафтних рішень.

Завдання вивчення навчальної дисципліни – здобуття студентами професійних знань, умінь і навичок, формування ключових компетентностей, а також оволодіння інноваційними методами та технологіями, необхідними для успішної професійної діяльності у сфері садово-паркового господарства.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-наукової програми: вивчення змісту дисципліни базується на освоєнні курсів першого

(бакалаврського) рівня вищої освіти. Дисципліна викладається на четвертому курсі у першому семестрі. Передують вивченню дисципліни: «Ботаніка», «Основи композиції», «Основи фахової підготовки», «Геодезія», «Ґрунтознавство міських екосистем», «Дендрологія», «Фізіологія рослин», «Історія садово-паркового мистецтва», «Агротехніка зеленого будівництва», «Декоративні розсадники та насінництво», «Комп'ютерне проектування садово-паркових об'єктів», «Квітникарство», «Основи містобудування», «Лукивництво і газони», «Ландшафтна таксація», «Механізація садово-паркових робіт».

Предметом вивчення дисципліни є теоретичні основи, методи, принципи та технології проектування, створення, управління та реконструкції ландшафтних об'єктів різного функціонального призначення. Дисципліна охоплює вивчення природних і штучних компонентів ландшафту, їх взаємодію, екологічні аспекти, естетичні та інженерні рішення, що забезпечують стійкий розвиток і гармонійне формування природно-антропогенних середовищ.

Вивчення навчальної дисципліни «Ландшафтна архітектура» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Садово-паркового господарства» спеціальності 206 Садово-паркове господарство галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Ландшафтна архітектура»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр ПРН	Програмні результати навчання
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК.3	Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства	РН 4	Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства
		РН 6	Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності
		РН 7	Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства
СК.7.	Здатність проектувати, створювати та експлуатувати	РН 4	Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства

	компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства	PH 6	Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.
		PH 7	Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства
СК.9	Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства	PH 4	Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства
		PH 6	Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.
		PH 7	Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства
СК.12	Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища	PH 4	Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства
		PH 6	Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.
		PH 7	Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства

Методи навчання та контролю, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Ландшафтна архітектура», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Ландшафтна архітектура»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	- державні будівельні норми; - вимоги до створення та експлуатації об'єктів	<p>пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; частково-пошуковий; дослідницький; самонавчання через Moodle</p>	<p>усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль</p>
1.2	- елементи композиції зелених насаджень; - типи і види насаджень різного використання та функціонального призначення		
1.3	біологічні, екологічні та фізіологічні особливості взаємодії з декоративними рослинами та садово-парковими рослинними угрупованнями		
1.4	принципи розроблення проектних рішень з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища		
2	Уміння/навички:		
2.1	використовувати знання щодо факторів середовища, вимог і умов проектування, створення та експлуатації інженерно-технічного обладнання в об'єктах садово-паркового господарства	<p>пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи; самонавчання через Moodle</p>	<p>усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль</p>
2.2	аналізувати і використовувати для презентацій результати наукових досліджень, передового досвіду виробництва, умов рентабельної організації праці, ефективного менеджменту		
2.3	розробляти проектні рішення та проекти зі створення об'єктів; формувати композиційні ансамблі та окремі елементи садово-паркового мистецтва		
2.4	застосовувати отримані знання і практичні навички розроблення проектних рішень з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища		
3	Комунікація:		

3.1	Здатність урахувати особливості експлуатації компонентів рослинних угруповань у садово-паркових об'єктах	Інноваційні методи, інтерактивні методи, самонавчання через Moodle	підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, виконання і вирішення конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
3.2	Донесення до фахівців і нефахівців новітньої інформації, прогресивних ідей, досягнень і рішень у галузі садово-паркового господарства		
3.3	Здатність доносити та обговорювати знання (як з колегами, так і нефахівцями), обґрунтовані на результатах досліджень		
3.4	Донесення до фахівців і нефахівців інформації та власного досвіду з розроблення проектних рішень з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища		
4	Автономія та відповідальність:		
4.1	Здатність співпрацювати з фахівцями інших галузей знань, робити фаховий внесок у колективну роботу в рамках комплексних проектів формування об'єктів садово-паркового господарства, що охоплюють різні галузі знань	пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи, самонавчання через Moodle	підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, виконання і вирішення конкретних задач і ситуацій, підсумковий контроль
4.2	Здатність до презентацій різнопланових досліджень, самостійного аналізу та оцінювання інформації		
4.3	Удосконалювати теоретичні знання та практичні навички для вирішення професійних завдань. Відповідати за поширення недостовірної інформації		
4.4	Ураховувати правові, економічні та екологічні засади з проектування комплексних зелених зон міста та об'єктів ландшафтної архітектури		

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Ландшафтна архітектура»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
PH 4	Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства	пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи, самонавчання через Moodle	експрес-контроль, участь у дискусії, підготовка тематичних рефератів та представлення презентацій, модульний контроль, підсумковий контроль
PH 6	Розуміти та застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та		

	ведення садово-паркового господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності		
PH 7	Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.		

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Озеленення як мистецтво творення культурного ландшафту

Тема 1. Вступ. Короткий екскурс у історію ландшафтної архітектури. Перспективи спеціаліста садово-паркового господарства в Україні. Сади Стародавнього світу. Сади Середньовіччя. Французький класицизм. Пейзажні парки Європи XVIII-XIX ст. Ландшафтне мистецтво другої половини XIX – першої половини XX ст. Ландшафтне мистецтво XX-XXI ст.

Тема 2. Взаємодія природних та міських ландшафтів. Сучасний ландшафтний дизайн. Соціально-екологічні передумови озеленення. Урбанізація й озеленення. Містобудівельна й архітектурно-художня функція озеленення. Рекреаційна функція зелених насаджень. Екологічна функція зелених насаджень. Ландшафтно-планувальні особливості озеленення. Загальні поняття про планування населених місць. Проєкт районного планування. Генеральний план міста. Система озеленення в містах. Перспективне планування озеленення.

Тема 3. Архітектурно-художні принципи в композиції. Поняття про композицію. Єдність і підпорядкованість. Верховенство і підпорядкованість. Просторові форми. Пропорції. Співвідношення форм за геометричною побудовою та фактурою. Співвідношення форм за кольором. Світло і тінь. Кут зору і сприйняття. Перспектива. Симетрія і асиметрія. Контраст, нюанс, тотожність, раптовість. Ритм. Стиль. Формування пейзажних композицій. Композиція рослинного матеріалу.

Змістовний модуль 2. Елементи садово-паркового мистецтва та їх складові.

Тема 4. Елементи садово-паркового мистецтва. Алеї. Солітери. Групи. Масиви. Куртини і гаї. Рядові посадки. Живі огорожі. Вертикальне озеленення. Рокарій і альпінарій. Поляни і газони. Квіткове оформлення. Чагарники.

Тема 5. Рослинний матеріал в озелененні. Особливості підбору рослин і їх поєднання. Роль зелених насаджень у паркових композиціях. Значення правильного вибору та поєднання рослин для створення гармонійного простору. Основи формування зелених насаджень. Види зелених насаджень: дерева, кущі, багаторічники. Принципи вибору рослин за формою, розміром і кольором листя. Фактори, що впливають на підбір рослин. Кліматичні умови та мікроклімат ділянки. Ґрунтові умови: тип ґрунту, рівень зволоженості, рН. Екологічна сумісність рослин. Принципи поєднання рослин у композиціях. Приклади успішних паркових композицій.

Тема 6. Основи геоластики. Робота з рельєфом. Визначення геоластики та її значення у ландшафтному дизайні. Аналіз рельєфу та його вплив на ландшафтний проєкт.

Методи роботи з рельєфом. Картограма земляних робіт. Земляні роботи: копання, насипання, вирівнювання. Створення штучних форм рельєфу: горби, уклони, тераси. Використання техніки та обладнання для земляних робіт. Матеріали для стабілізації та укріплення рельєфу. Робота з рельєфом у різних стилях ландшафтного дизайну. Практичні приклади і проєктні рішення.

Тема 7. Малі архітектурні форми в ландшафтному дизайні. Визначення малих архітектурних форм (МАФ) і їх роль у ландшафтному дизайні. Огляд основних видів МАФ: альтанки, скульптури, мости, декоративні стіни, лавки, освітлювальні прилади тощо. Функціональне та естетичне призначення кожного виду. Матеріали для створення МАФ. Переваги та недоліки різних матеріалів у контексті довговічності та естетики. Гармонійне поєднання МАФ з навколишнім середовищем. Врахування масштабу, пропорцій та кольору у виборі та розміщенні МАФ.

Тема 8. Гідротехнічні споруди. Басейни, озера та система автоматичного поливу. Визначення гідротехнічних споруд і їхнє значення у ландшафтному дизайні. Басейни. Типи басейнів. Матеріали для будівництва басейнів і їхні характеристики. Основні аспекти проєктування басейнів (форма, розмір, оздоблення). Озера. Види штучних озер: декоративні, рибні, відновлювальні. Методи створення озер: вибір місця, гідроізоляція, біологічна очистка. Підтримка екосистеми озера: рослини та тварини. Системи автоматичного поливу. Принципи роботи систем автоматичного поливу. Вибір компонентів системи: насоси, форсунки, крапельне поливання. Гармонійне поєднання водних об'єктів з іншими елементами ландшафту. Технічне обслуговування та безпека.

Модуль 2.

Змістовний модуль 3. Ландшафтно-планувальні особливості озеленення

Тема 9. Передпроєктний аналіз території. Склад і зміст проєктної документації. Аналіз сучасного стану об'єкту озеленення. Інвентаризація і оцінка стану насаджень. Розробка концепції проєкту озеленення. Розробка проєктної документації. Особливості подання проєктної документації (приватний замовник і державний замовник).

Тема 10. Правила та особливості створення основних планів. Розробка ситуаційного та генерального плану. Комп'ютерні програми для проєктування. Умовні позначення. Розрахунок балансу території. Вимоги до створення ситуаційного і генерального плану. Особливості переносу генерального плану на ділянку.

Тема 11. Розробка робочих креслень. Розробка розбивочного та посадкового креслення і дендрологічного плану. Особливості розробки робочих креслень. Створення розбивочного та посадкового креслення. Розробка дендрологічного плану. Створення схеми автоматичного поливу, схеми освітлення, схеми плиткового покриття і схеми дренажної системи. Перенесення планів на ділянку.

Тема 12. Проєктування парків, садів, скверів, бульварів і набережних. Особливості проєктування парків. Міські сади і сквери. Вимоги до проєктування бульварів і набережних. Підбір декоративних рослин для створення стійких і довговічних насаджень у місті.

Topic 12. Designing parks, gardens, squares, boulevards and embankments. Features of park design. City gardens and squares. Design requirements for boulevards and embankments. Selection of ornamental plants to create sustainable and durable plantings in the city.

Тема 13. Проєктування насаджень обмеженого користування. Насадження житлових районів і мікрорайонів. Озеленення територій культурно-побутових, адміністративних та громадських установ. Озеленення загальноосвітніх шкіл. Дитячі дошкільні установи. Насадження на ділянках вищих навчальних закладів. Озеленення територій лікарень. Зелені насадження на території санаторіїв, будинків відпочинку і дитячих таборів. Озеленення територій спортивних споруд і комплексів. Озеленення промислових територій.

Тема 14. Планування насаджень спеціального призначення. Вуличні насадження. Захисні смуги. Дендрологічні сади. Лікувальні сади. Озеленення кладовищ. Підбір декоративних рослин для насаджень спеціального призначення.

Змістовний модуль 4. Послідовність робіт, розрахунки і догляд за садом.

Тема 15. Послідовність проведення ландшафтних робіт. Особливості створення ландшафтних об'єктів. Складання технологічної карти створення об'єкту озеленення. Пошук рослин і матеріалів для створення ландшафтного об'єкту. Підбір рослин для ландшафтного об'єкту. Посадка рослин. Влаштування плиткового покриття. Створення газону.

Тема 16. Розрахунок об'ємів робіт і вартості об'єкту озеленення. Аналіз ринку ландшафтних послуг. Розрахунок вартості об'єкту озеленення. Вартість рослин. Вартість влаштування системи автоматичного поливу. Вартість транспортних послуг.

Тема 17. Комплексний догляд за садом. Ручний інструмент та мала механізація в саду. Складання технологічної карти догляду за об'єктом озеленення. Планування робіт у саду протягом сезону. Догляд за зеленими насадженнями. Сезонні роботи у паркових зонах. Аналіз ручного інструменту. Вибір інструменту для сезонних і поточних робіт в саду. Механізація в саду. Зберігання інструменту і техніки. Безпечні правила роботи з інструментом і технікою.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л		пр.	с.р.	
1	2	3	4	5
Модуль 1				
ЗМ.1. Озеленення як мистецтво творення культурного ландшафту				
Тема 1. Вступ. Короткий екскурс у історію ландшафтної архітектури.	8	2	2	4
Тема 2. Взаємодія природних та міських ландшафтів. Сучасний ландшафтний дизайн.	8	2	2	4
Тема 3. Архітектурно-художні принципи в композиції.*	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем 1	24	6	6	12
ЗМ.2. Елементи садово-паркового мистецтва та їх складові.				
Тема 4. Елементи садово-паркового мистецтва.	16	4	4	8
Тема 5. Рослинний матеріал в озелененні Особливості підбору рослин і їх поєднання.	16	4	4	8
Тема 6. Основи геопластики. Робота з рельєфом.	14	2	4	8
Тема 7. Малі архітектурні форми в ландшафтному дизайні.	8	2	2	4
Тема 8. Гідротехнічні споруди. Басейни, озера та система автоматичного поливу.	12	2	4	6
Разом за змістовим модулем 2	66	14	18	34
Разом за модулем 1	90	20	24	46
Модуль 2.				
ЗМ.3. Ландшафтно-планувальні особливості озеленення				
Тема 9. Передпроектний аналіз території. Склад і зміст проєктної документації.	14	2	4	8
Тема 10. Правила та особливості створення основних планів. Розробка ситуаційного та генерального плану.	14	2	4	8
Тема 11. Розробка робочих креслень. Розробка розбивочного та посадкового креслення і дендрологічного плану.	16	4	4	8
Тема 12. Designing parks, gardens, squares, boulevards and embankments**. (Проєктування парків, садів, скверів, бульварів і набережних).	14	4	4	6

Тема 13. Проектування насаджень обмеженого користування.	10	2	2	6
Тема 14. Планування насаджень спеціального призначення.	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 3	78	16	20	42
ЗМ.4. Послідовність робіт, розрахунки і догляд за садом				
Тема 15. Послідовність проведення ландшафтних робіт. Особливості створення ландшафтних об'єктів.	14	4	4	6
Тема 16. Розрахунок об'ємів робіт і вартості об'єкту озеленення.	14	4	4	6
Тема 17. Комплексний догляд за садом. Ручний інструмент та мала механізація в саду.	14	4	4	6
Разом за змістовим модулем 4	42	12	12	18
Разом за модулем 2	120	28	32	60
Усього годин	210	48	56	106

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

**тема викладається англійською мовою

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Таблиця 5

Назва теми	Кількість годин
	денна
Тема 1. Вступ. Короткий екскурс у історію ландшафтної архітектури.	2
Тема 2. Взаємодія природних та міських ландшафтів. Сучасний ландшафтний дизайн.	2
Тема 3. Архітектурно-художні принципи в композиції.	2
Тема 4. Елементи садово-паркового мистецтва.	4
Тема 5. Рослинний матеріал в озелененні. Особливості підбору рослин і їх поєднання.	4
Тема 6. Основи геопластики. Робота з рельєфом.	4
Тема 7. Малих архітектурні форми в ландшафтному дизайні.	2
Тема 8. Гідротехнічні споруди. Влаштування басейнів, озер та система автоматичного поливу.	4
Тема 9. Передпроектний аналіз території. Склад і зміст проєктної документації.	4
Тема 10. Правила та особливості створення основних планів. Розробка ситуаційного та генерального плану.	4
Тема 11. Розробка робочих креслень. Розробка розбивочного та посадкового креслення і дендрологічного плану.	4
Topic 12. Designing parks, gardens, squares, boulevards and embankments. (Проектування парків, садів, скверів, бульварів і набережних).	4
Тема 13. Проектування насаджень обмеженого користування.	2
Тема 14. Планування насаджень спеціального призначення.	2
Тема 15. Послідовність проведення ландшафтних робіт. Особливості створення ландшафтних об'єктів.	4
Тема 16. Розрахунок об'ємів робіт і вартості об'єкту озеленення.	4
Тема 17. Комплексний догляд за садом. Ручний інструмент та мала механізація в саду.	4
Разом	56

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Таблиця 6

Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Вступ. Короткий екскурс у історію ландшафтної архітектури. Сади Стародавнього світу. Ландшафтне мистецтво другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст. Ландшафтне мистецтво ХХ- ХХІ ст.	4
Тема 2. Взаємодія природних та міських ландшафтів. Сучасний ландшафтний дизайн. Соціально-екологічні передумови озеленення. Урбанізація й озеленення. Генеральний план міста. Система озеленення в містах.	4
Тема 3. Архітектурно-художні принципи в композиції. Поняття про композицію. Формування пейзажних композицій. Композиція рослинного матеріалу.	6
Тема 4. Елементи садово-паркового мистецтва. Алеї. Солітери. Групи. Масиви. Рядові посадки.	8
Тема 5. Рослинний матеріал в озелененні. Особливості підбору рослин і їх поєднання. Роль зелених насаджень у паркових композиціях. Значення правильного вибору та поєднання рослин для створення гармонійного простору. Приклади успішних паркових композицій.	6
Тема 6. Основи геопластики. Робота з рельєфом. Визначення геопластики та її значення у ландшафтному дизайні. Земляні роботи: копання, насипання, вирівнювання. Створення штучних форм рельєфу: горби, уклони, тераси. Практичні приклади і проєктні рішення.	6
Тема 7. Малі архітектурні форми в ландшафтному дизайні. Визначення малих архітектурних форм (МАФ) і їх роль у ландшафтному дизайні. Огляд основних видів МАФ: альтанки, скульптури, мости, декоративні стіни, лавки, освітлювальні прилади тощо.	6
Тема 8. Гідротехнічні споруди. Басейни, озера та система автоматичного поливу. Визначення гідротехнічних споруд і їхнє значення у ландшафтному дизайні. Вибір компонентів системи: насоси, форсунки, крапельне зрошення. Гармонійне поєднання водних об'єктів з іншими елементами ландшафту. Технічне обслуговування та безпека.	6
Тема 9. Передпроєктний аналіз території. Склад і зміст проєктної документації. Аналіз сучасного стану об'єкту озеленення. Розробка концепції проєкту озеленення. Розробка проєктної документації.	6
Тема 10. Правила та особливості створення основних планів. Розробка ситуаційного та генерального плану. Умовні позначення. Вимоги до створення ситуаційного і генерального плану.	6
Тема 11. Розробка робочих креслень. Розробка розбивочного та посадкового креслення і дендрологічного плану. Особливості розробки робочих креслень. Створення схеми автоматичного поливу, схеми освітлення, схеми плиткового покриття і схеми дренажної системи.	6
Тема 12. Designing parks, gardens, squares, boulevards and embankments. Features of park design. City gardens and squares. Design requirements for boulevards and embankments. (Проєктування парків, садів, скверів, бульварів і набережних. Особливості проєктування парків. Міські сади і сквери.	6

Тема 13. Проєктування насаджень обмеженого користування. Насадження житлових районів і мікрорайонів. Озеленення загальноосвітніх шкіл. Дитячі дошкільні установи. Насадження на ділянках вищих навчальних закладів. Озеленення територій лікарень. Зелені насадження на території санаторіїв, будинків відпочинку і дитячих таборів.	6
Тема 14. Планування насаджень спеціального призначення. Вуличні насадження. Захисні смуги. Дендрологічні сади.	6
Тема 15. Послідовність проведення ландшафтних робіт. Особливості створення ландшафтних об'єктів. Складання технологічної карти створення об'єкту озеленення. Підбір рослин для ландшафтного об'єкту.	8
Тема 16. Розрахунок об'ємів робіт і вартості об'єкту озеленення. Аналіз ринку ландшафтних послуг. Розрахунок вартості об'єкту озеленення. Вартість рослин.	8
Тема 17. Комплексний догляд за садом. Ручний інструмент та мала механізація в саду. Складання технологічної карти догляду за об'єктом озеленення. Планування робіт у саду протягом сезону. Сезонні роботи у паркових зонах. Аналіз ручного інструменту. Механізація в саду.	8
Разом	106

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Не передбачені навчальним планом.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

В освітньому процесі використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи, інноваційні методи та самонавчання через Moodle (табл. 2).

Матеріали курсу «Ландшафтна архітектура» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=985>

В умовах дистанційної освіти проведення лекцій і практичних занять відбувається у форматі відеоконференцій. Для організації освітнього процесу використовуються такі технічні сервіси, як Zoom, Viber, Moodle, YouTube та електронна пошта.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) і підсумковий (екзамен) контролі.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання аналітично-розрахункових робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього практичного заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролі, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обов'язі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, передати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролі і скласти підсумковий контроль.

У разі отримання здобувачем за рейтинговим показником оцінки «F», він повинен пройти повторний курс вивчення цієї дисципліни протягом наступного семестру (навчального року) за графіком, встановленим деканатом. Бали, отримані при вивченні дисципліни у попередній період, анулюються.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (екзамен) студент може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (екзамен) студент може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Таблиця 7

Розподіл балів, присвоюваних студентам при вивченні дисципліни «Ландшафтна архітектура»

Кількість балів за модуль	Модуль 1											Бали за додаткову роботу	Загальна сума балів
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								
	39				55								
Теми	T1	T2	T3	МК	T4	T5	T6	T7	T8	МК	6	100	

Кількість балів за змістовими модулями і модульний контроль	8	8	8	15				8	8	8	8	8	15		
в т.ч. за видами робіт															
- практичні заняття	5	5	5					5	5	5	5	5			
- виконання СРС	3	3	3					3	3	3	3	3			
Модуль 2															
Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 3							Змістовий модуль 4					Бали за додаткову роботу	Підсумковий контроль	Загальна сума балів
	40							25							
Теми	T9	T10	T11	T12	T13	T14	МК	T15	T16	T17	МК	5	30	100	
Кількість балів за змістовими модулями і модульний контроль	5	5	5	5	5	5	10	5	5	5	10				
в т.ч. за видами робіт															
- практичні заняття	4	4	4	4	4	4		4	4	4					
- виконання СРС	1	1	1	1	1	1		1	1	1					

Поточний контроль.

Об'єктами *поточного контролю* знань студентів є активність і систематичність роботи на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на *практичних заняттях* оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результати бліцопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для *самостійної роботи* оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання *модульних завдань* оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни «Ландшафтна архітектура» – 70. Бали розподіляються наступним чином:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях оцінюється в 5 і 4 балів.

2. Виконання завдань для самостійної роботи студентів оцінюється в 3 і 1 бали.

3. Модульний контроль містить 30 тестових питань, відповідь на кожне з яких оцінюється відповідно до балів, поданих у таблиці (Розподіл балів, присвоєваних студентам при вивченні дисципліни «Ландшафтна архітектура»).

Заохочувальні бали за проведення і презентацію науково-дослідної роботи, зокрема, участь у студентських олімпіадах, наукових конференціях з публікацією наукових статей, тез доповідей, конкурсах студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проєктах – 1–6 балів.

Виконання студентами всіх завдань і контролю повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку тощо) чи підказок студент одержує нульову оцінку. Списування під час контролю знань заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Підсумковий контроль.

Форма проведення підсумкового контролю з дисципліни «Ландшафтна архітектура» є комбінованою: передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект із п'яти тестових завдань. Повна та вичерпна відповідь на кожне з питань оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів. За 1 правильно вирішене тестове завдання студент отримує 2 бали.

Загалом під час іспиту студент може отримати 30 балів.

Таблиця 8

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань. Здобувач не допускається до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного

та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів.

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Ландшафтна архітектура» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 206 Садово-паркове господарство. URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=985>

2. Осіпов М. Ю. Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять з дисципліни «Ландшафтна архітектура» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 206 Садово-паркове господарство. Умань, Уманський НУС. 2024. 42 с.

3. Осіпов М. Ю. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Ландшафтна архітектура» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 206 Садово-паркове господарство. Умань, Уманський НУС. 2024. 24 с.

12. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Білоус В. І. Декоративне садівництво. Умань, 2005. 296 с.
2. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво: коротка історія розвитку та методи створення художніх садів. К.: Науковий світ, 2001. 298 с.
3. Крижанівська Н. Я. Основи ландшафтного дизайну. К., 2017. 218 с.
4. Крижанівська Н. Я., Вотінов М. А., Смірнова О. В. Основи ландшафтно-архітектури та дизайну: підручник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова, 2019. 348 с.
5. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура: підручник. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 521 с.
6. Кучерявий В. П., Кучерявий В. С. Озеленення населених місць : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 666 с.
7. Наказ від 10.04.2006 № 105 Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06#Text>
8. Anderson J., Ortega, D. Innovations in Landscape Architecture (1st ed.). Routledge. 2016. URL : <https://doi.org/10.4324/9781315716336>

Допоміжна

1. Варивончик А. Тенденції та перспективи ландшафтного дизайну. Вісник КНУКіМ. Мистецтвознавство. Київ, 2022. Вип. 46. С. 221–227. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknukim_myst_2022_46_32
2. Дідур І. М., Прокопчук В. М., Циганська О. І., Циганський В. І. Газони: технологічні особливості створення та експлуатації : навч. посіб. Вінниця: ВНАУ, 2019. 293 с.
3. Дідур І. М., Прокопчук В. М., Циганська О. І., Циганський В. І. Газони: технологічні особливості створення та експлуатації. ВНАУ. 2020. 293 с.
4. Жирнов А. Д. Пушкар В. В. Композиційні прийоми формування насаджень у ландшафтах міста. Навчальний посібник. К.: ДАККК і М, 2002. 60 с.
5. Заячук В. Я. Дендрологія: підручник, видання друге зі змінами та доповненнями. Львів: Сполом, 2014. 676 с.
6. Калініченко О. А. Декоративна дендрологія: навч. посібник. К.: Вища школа, 2003. 199 с.
7. Коридор біорізноманіття – сім складових міського дизайну. Ландшафт і архітектура. Київ, 2021. № 1. С. 42–45.

8. Кунпан Л. В., Поліщук В. В., Осіпов М. Ю. Оцінювання посухостійкості та зимостійкості інтродукованих сортів роду тюльпан (*Tulipa L.*). *Науковий вісник НЛТУ України*. 2024. Вип. 34, №6. С. 63–67.
9. Ладигіна І. В., Дубіна Н. Г. Ландшафтний дизайн як засіб формування ландшафтних просторів. *Науковий вісник будівництва*. Харків, 2021. Т. 103, № 1. С. 27–40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvb_2021_103_1_6
10. Леонтяк Г. П., Осіпов М. Ю. Живі огорожі та вертикальне озеленення у ландшафтному дизайні. Молдова, 2021 (Тірогр. «Теслайн»). 110 с.
11. Осіпов М. Ю. Професійна діяльність садівника: аналіз критеріїв і перспектив для експертів у галузі садово-паркового господарства. *Вісник Уманського національного університету садівництва*. 2023. Вип. 2. С. 100–105. DOI: <https://doi.org/10.32782/2310-0478-2023-2-100-105>
12. Осіпов М. Ю., Величко Ю. А., Масловата С. А., Паливода Н. Л. Топінг як явище в українських реаліях: очевидні помилки при його виконанні та їх шкідливі наслідки для зелених насаджень. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2020. Т. 30, № 5. С. 9–14.
13. Осіпов М. Ю., Величко Ю. А., Пушка І. М., Масловата С. А. Організація простору на присадибній ділянці в місті Умань Черкаської області. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2022. Вип. 100. Ч. 1. С. 197–207.
14. Осіпов М. Ю., Леонтяк Г. П. Ландшафтне проектування як невід’ємна складова розвитку туризму. *Перспективи розвитку лісового і садово-паркового господарства: Четверті Аненкові читання: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (3–4 жовтня 2019 року)*. Умань : 2019. Ч. 1. С. 124–126.
15. Поліщук В. В., Бровді А. А., Балабак А. Ф., Осіпов М. Ю., Величко Ю. А., Пушка І. М., Українець О. А. Основи фахової підготовки : навч. посібн. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2024. 74 с.
16. Пушка І. М. Проблеми оптимізації паркового середовища з урахуванням потреб населення з обмеженими фізичними можливостями. *Вісник Уманського національного університету садівництва*. 2024. Вип. 2. С. 106–111.
17. Роговський С. В. Термінологічний словник-довідник фахівця з садово-паркового будівництва і ландшафтної архітектури. Київ: КНТ, 2017. 140 с.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Google Scholar – пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. URL : <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
2. YouTube канал «Ландшафтний дизайн. Ідеї для саду». URL : <https://www.youtube.com/@3dsad>
3. Гільдія ландшафтних архітекторів України. URL : <https://glau.com.ua/>
4. Журнал «Ландшафт і архітектура» URL : <https://landscape-architecture.top/>
5. Розсадник декоративних рослин «Зелені янголи» URL : <https://landshaft.info/uk/>

14. ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Перезарахування та визнання результатів навчання з дисципліни «Ландшафтна архітектура» або окремого її елемента відбувається відповідно до Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті.

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, тренінги тощо) в обсязі, що загалом не перевищує 25 % освітньої програми.

15. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

У процесі навчання з дисципліни «Ландшафтна архітектура», студенти повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва. При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані студентами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, студентам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

16. ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2024–2025 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

1. Оновлено робочу програму згідно положення «Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва», затвердженого Вченою радою від 11. 07. 2024 р.

2. Оновлено теми практичних занять.

3. Коригування у розподілі балів.

4. Оновлено список рекомендованої літератури.